Gemeente Assen

Raadsvoorstel

Onderwerp	**Plan van aanpak zebrapaden**
Kenmerk	34624-2024
Datum verzending	13 mei 2024
Besluitvormende raad	13 juni 2024
Consulterende raad	30 mei 2024
Namens	het college van burgemeester en wethouders van gemeente Assen de heer M.L.J. Out, burgemeester de heer T. Dijkstra, secretaris

1 Beslispunten

1.1 Zebrapaden in de gemeente Assen verkeersveiliger te maken door pilots ‘’Goed Zichtbare Zebrapaden’’ uit te voeren en kleine maatregelen op bekende ongevalslocaties te treffen;

1.2 Hiervoor een krediet van €160.000 beschikbaar te stellen, te dekken uit de algemene reserve.

2 Inleiding

Op 9 november 2024 heeft u de motie Goed Zichtbare Zebrapaden aangenomen. Hierin gaf u het college de opdracht om een plan te ontwikkelen voor het verbeteren van de verkeersveiligheid en zichtbaarheid van zebrapaden in Assen. Op 27 maart 2024 heeft het college de raad geïnformeerd over de voortgang van dit plan.

Dit plan van aanpak is inmiddels afgerond en bevat onder andere de uitkomsten van analyses en onderzoeken naar zichtbaarheid en verkeersveiligheid van zebrapaden in Assen, de voorgestelde pilots en een doorkijk in twee scenario’s voor de aanpak van zebrapaden in Assen. We verwijzen u hiervoor naar de bijlage.

4 pilots

In de brief van 27 maart schreven we dat het college kansen ziet om de lopende pilot LED-OP op het Stationsplein mee te nemen met de kennisontwikkeling voor een meerjarenaanpak. We kunnen de uitkomsten van de pilot LED-OP praktisch meenemen en er zijn geen extra kosten aan verbonden. We stellen in totaal vier pilots voor, waarbij naast het zebrapad op het Stationsplein op drie locaties zebrapaden worden aangepakt met verschillende typen maatregelen:

- Zebrapaden Jan Fabriciusstraat: verbeteren van de bebakening met attentiepalen en beter zichtbare markering toepassen op drie zebrapaden;
- Zebrapad Hannie Schaftweg: toepassen van het ideaalontwerp met snelheidsremming, aanvullende verlichting en goed zichtbare markering;

- Zebrapad Oostersingel: toepassen van extra rijbaanverlichting, zonder een vorm van detectie.

We kiezen met reden voor deze zebrapaden. De zebrapaden op de Jan Fabriciusstraat liggen op een drukke straat. De oversteken worden door inwoners als onveilig ervaren en er zijn in het verleden meerdere ongevallen met voetgangers geregistreerd. De oversteek op de Hannie Schaftweg ligt bij een basisschool waar doorgaans harder wordt gereden dan is toegestaan. Omdat de verlichting niet aan de norm voldoet is daarnaast de oversteek lastig zichtbaar en herkenbaar in het donker. Het zebrapad aan de Oostersingel wordt veel gebruikt en is een bekende ongevalslocatie.

Het college heeft bij behandeling van de motie aangegeven dat de uitvoering van de pilots naar schatting €100.000 zou gaan kosten. We hebben dit nu concreet uitgewerkt en op geld gezet. Een evenwichtige aanpak zoals we nu voorstellen, met verschillende type maatregelen, kost €135.000. Hiermee worden vijf zebrapaden verbeterd, waarvan drie op de Jan Fabriciusstraat. We pakken alle drie zebrapaden op de Jan Fabricusstraat aan om een eenduidig wegbeeld te creeëren, zodat alle zebrapaden in de straat dezelfde uitstraling hebben. Met het uitvoeren van deze pilots worden dus in totaal vijf zebrapaden aangepakt.

Snelle aanpak risicolocaties

Uit onze ambtelijke voorstudie blijkt dat er in de afgelopen 7 jaar 16 ongelukken op 12 zebrapaden zijn geregistreerd. Het gaat om een klein aantal ongevallen, als je bedenkt dat in die periode ruim 2200 ongevallen in de gemeente Assen zijn geregistreerd. Toch vindt het college het nodig om in geest van de motie tempo te maken.

In 2024 en 2025 gaan we met kleine maatregelen deze zebrapaden veiliger maken, bijvoorbeeld door de verflaag opnieuw aan te brengen of borden beter te plaatsen. Dit kost ongeveer €25.000. We hebben deze kosten opgenomen in de kredietaanvraag bij dit voorstel. Hieronder vallen geen kostbare verlichtingsmaatregelen of fysieke aanpassingen aan de infrastructuur.

Wensen en bedenkingen bij twee scenario's

De motie Goed Zichbare Zebrapaden vraagt het college om -als het kan- scenario's voor te leggen aan de gemeenteraad. Het onderzoek dat de afgelopen tijd heeft plaatsgevonden laat zien dat er veel verschillende opties zijn in het verbeteren van zebrapaden. Ook op plekken waar verlichting voldoet aan de gemeentelijke standaard zijn verbeteringen mogelijk op basis van nieuwe uitvoeringsrichtlijnen, maar de oplossingen zijn divers. Ingrepen en verbeteringen verschillen onderling. Sommige ingrepen zijn veel duurder en vragen om grootschalige veranderingen in de straat. Tegelijk is uit beschikbaar onderzoek niet altijd even duidelijk welke maatregelen kosteneffectief zijn. Welke ingreep komt de veiligheid het meeste ten goede, afgezet tegen het aantal geïnvesteerde euro's? Dat maakt het voor het college ingewikkeld concretere scenario's uit te werken. We schetsen daarom in het Plan van Aanpak twee denkrichtingen en we zijn benieuwd naar uw wensen en bedenkingen.

Het *Reactieve Scenario* richt zich op meldingen en een werk-met-werk-aanpak. Het voordeel van deze aanpak zit in kosteneffectiviteit en minimale overlast. We pakken zebrapaden aan wanneer we veel meldingen krijgen over gevaarlijke sitiuaties of wanneer er andere werkzaamheden in de straat plaatsvinden. Bijvoorbeeld bij rioolvervanging, of bij straatwerk in het kader van een wijkaanpak. Zo hoeft de straat maar één keer open en door de werkzaamheden in het project op te nemen zijn kostenvoordelen te halen.

Het *Proactieve Scenario* vraagt meer investeringen van de gemeente. Het voordeel van dit scenario is dat binnen een kortere tijd alle zebrapaden in Assen veiliger gemaakt zijn. Een nadeel van dit scenario is een forse investering op kortere termijn, omdat voor bijna alle zebrapaden geen beroep gedaan kan worden op project- en onderhoudsgelden. Afhankelijk van de uitkomst van de pilots, moet voor de aanpak van zebrapaden rekening gehouden worden met een bedrag dat kan oplopen tot enkele miljoenen euro's.

Financiële overwegingen bij de scenario's

Het verbeteren van een zebrapad kan, afhankelijk van de maatregelen, oplopen tot €60.000 per zebrapad. We gaan in een jarenlange *Reactief Scenario* uit van een gemiddelde van ongeveer €20.000 - €30.000 wanneer er fysieke aanpassingen van het zebrapad benodigd zijn. Om elk jaar gemiddeld 2 zebrapaden te kunnen verbeteren zou dit vanaf 2026 een structurele uitzetting van de begroting met €40.000 - €60.000 betekenen. Om ook structureel 2 zebrapaden te kunnen blijven aanpakken zal deze uitzetting jaarlijks geïndexeerd moeten worden. Rekening houdend met het bestaande aantal zebrapaden in Assen is dit een aanpak die meer dan 20 jaar duurt, als de raad wenst alle zebrapaden te verbeteren.

Het *Proactieve Scenario* betekent meer werk in een kortere periode, tegen waarschijnlijk hogere kosten per zebrapad. Onze inschatting is dat de verkeersbegroting voor een periode van 4 jaar elk jaar met circa €500.000 zal moeten worden opgehoogd.

3 Beoogd effect

Door het uitvoeren van pilots, doen we kennis op hoe we zebrapaden in de gemeente Assen beter zichtbaar en verkeersveiliger kunnen maken. Ook wordt duidelijk welke oplossingen goed werken. Dit vormen bouwstenen voor het opstellen van een meerjarenaanpak voor zebrapaden in Assen. Daarnaast hoort het college graag de wensen en bedenkingen van de gemeenteraad ten aanzien van de vervolgscenario's.

4 Argumenten

4.1 Met dit raadsvoorstel doen we een voorstel voor de uitvoering van de motie Goed Zichtbare Zebrapaden;

4.2 Met de pilots onderzoeken we de effecten van verschillende maatregelen. Daarnaast volgen uit de verkeersveiligheidsaudit aanbevelingen voor zebrapaden waar ongevallen zijn gebeurd;

4.3 Gedurende de looptijd van de pilots willen we op de andere ongevalslocaties waar geen pilot wordt uitgevoerd kleine maatregelen treffen om op korte termijn de verkeersveiligheid te verbeteren. Zo kunnen we de uitkomsten van de evaluatie afwachten en meenemen in de vervolgaanpak, terwijl risicolocaties op korte termijn aandacht krijgen;

4.4 Het uitwerken van het financiele en operationele plaatje vraagt inzicht in de uitkomsten van de evaluatie en de financiële bandbreedte die de gemeenteraad aan middelen wil meegeven. Wensen en bedenkingen zijn op dit moment welkom.

5 Kanttekeningen

5.1 Het is nu nog onzeker in welke mate de voorgestelde maatregelen bijdragen aan verkeersveiligheid. Daarom is het een pilot. De investering zal onze verkeersafdeling wel

waardevolle inzichten bieden die toegepast kunnen worden bij de aanleg van nieuwe zebrapaden. Dit zal blijken uit het evaluatieonderzoek.

5.2 Het aanpakken van alle zebrapaden in Assen vergt forse investeringen en het is nu nog de vraag hoe kosteneffectief een grootschalige aanpak is. Na de evaluatie wordt dit duidelijker, maar de gemeenteraad zal kunnen afwegen in hoeverre zij dit wenselijk vindt. Als het benodigde krediet niet beschikbaar wordt gesteld, zal het college de werkwijze van het huidig operationeel beleid over zebrapaden aanhouden. Het huidige operationele beleid is opgenomen in paragaraaf 3.2 van het plan van aanpak.

6 Kosten, baten en dekking

Om de ongevalslocaties op korte termijn met kleine maatregelen veiliger te maken en het uitvoeren en evalueren van de aanvullende pilots, is een krediet benodigd van €160.000. De kosten voor de pilot LED-OP op het Stationsplein zijn reeds gedekt, waardoor die pilot niet in onderstaand overzicht is opgenomen.

Pilot aanpak zebrapaden Jan Fabriciusstraat:	€ 30.000
Pilot aanpak zebrapad Hannie Schaftweg:	€ 70.000
Pilot aanpak zebrapad Oostersingel:	€ 15.000
Evaluatieonderzoek (bovenstaande pilots):	€ 20.000
Kleine maatregelen op zebra-ongevalslocaties:	€ 25.000
Totaal benodigd krediet	***€ 160.000***

Binnen de bestaande verkeersbegroting is geen dekking voor deze kosten. We stellen voor het krediet uit de Algemene Reserve te dekken.

7 Communicatie, participatie

Als belanghebbende organisatie is Veilig Verkeer Nederland (afdeling Noord Drenthe) gevraagd input te geven over zebrapaden in Assen. Deze input is opgenomen in het plan van aanpak.

8 Inclusie

Veilige, goed zichtbare zebrapaden dragen bij aan een inclusieve en goed toegankelijke stad. Bij de verkeersveiligheidsaudit zijn de onderzochte zebrapaden ook getoetst op toegankelijkheid en hoe dit verbeterd kan worden.

9 Vervolg

Bij uitvoering van de pilots, zal na het evaluatieonderzoek het huidige operationele beleid over zebrapaden worden bijgesteld met de opgedane kennis uit de pilots. Halverwege 2026 kunnen wij u over de eerder genoemde scenario's adviseren met een nadere kosteninschatting en mogelijke prioritering.

Dat levert de volgende werkwijze:

Eind 2024 / begin 2025	Start aanpassing zebrapaden op pilotlocaties
Eind 2025	Evaluatiemoment (na halfjaar in gebruik)
Halverwege 2026	Raadsvoorstel gemeentebrede Zebrapaden

10 Bijlagen

1. Plan van aanpak zebrapaden Assen

De raad van de gemeente Assen,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 23 april 2024

Besluit

1.1 Zebrapaden in de gemeente Assen verkeersveiliger te maken door pilots ‘’Goed Zichtbare Zebrapaden’’ uit te voeren en kleine maatregelen op bekende ongevalslocaties te treffen;

1.2 Hiervoor een krediet van €160.000 beschikbaar te stellen, te dekken uit de algemene reserve.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van donderdag 13 juni 2024.

De raad voornoemd,

Voorzitter, M.L.J. Out

Griffier, J. de Jonge